

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖS
PAŽYMA**

DĖL ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 128 IR 589 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, TURIZMO ĮSTATYMO NR. VIII-667 3, 9,15, 23, 28, 29, 30, 31, 32, 36, 37, 38, 39 IR 41 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, EKONOMINIŲ IR KITŲ TARPTAUTINIŲ SANKCIJŲ ĮGYVENDINIMO ĮSTATYMO NR. IX-2160 12 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, KONSULINIO STATUTO 14 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR MĖGĖJŲ ŽVEJYBOS ĮSTATYMO NR. IX-2389 5 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ (TAP Nr. 18-2091, TAIS Nr. 18-13951)

2018-12-07 Nr. NV-3317

Vilnius

Rengėjas: Ūkio ministerija.

Tikslas: įgyvendinti institucinę pertvarką ūkio ministro valdymo srityje, patikslinant atitinkamų įstatymų nuostatas.

Esama situacija:

- nuo 2019 m. sausio 1 d. įsigalioja LRS ir LRV priimti sprendimai:
 - pakeisti Ūkio ministerijos pavadinimą į Ekonomikos ir inovacijų ministeriją,
 - likviduoti Valstybinį turizmo departamentą ir jo atliekamas funkcijas, susijusias su turizmo paslaugų teikėjų veiklos priežiūra, perduoti Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai.
- Administracinių nusižengimų kodekse (ANK) nustatyta, kad nusižengimų protokolus surašo Valstybinio turizmo departamento pareigūnai, taip pat nustatyta, kad administracinė atsakomybė taikoma už kelionių organizavimo paslaugų teikimo reikalavimų pažeidimą, tačiau nenumatyta atsakomybė kelionių pardavimo agentams;
- ne Vyriausybės nutarimu, o Turizmo įstatymo lygmeniu turi būti reglamentuoti klausimai, susiję su kelionių organizatoriaus prievolių užtikrinimo sumų gavėjais, jų eiliškumu, mokėjimo terminais, teise nemokėti išmokos;
- Ekonominių ir kitų tarptautinių sankcijų įgyvendinimo įstatyme, šalia kitų valstybės institucijų pagal kompetenciją atsakingų už tarptautinių sankcijų įgyvendinimo priežiūrą, nustatyta, kad Valstybinis turizmo departamentas yra atsakingas už politinių ir visuomeninių sankcijų įgyvendinimo priežiūrą;
- Konsulinio statuto įstatyme nustatyta, kad stichinės nelaimės, katastrofos, teroro akto, masinių riaušių, karo ar ginkluoto konflikto atveju arba tokiai padėčiai gresiant Valstybinis turizmo departamentas nuolat informuoja Užsienio reikalų ministeriją apie krizės zonoje esančius Lietuvos Respublikos piliečius ir padėti krizės zonoje;
- pagal Mėgėjų žvejybos įstatymo nuostatas į Mėgėjų žvejybos tarybos sudėtį yra įtrauktas ir Valstybinio turizmo departamento atstovas.

Esmė:

- ANK nustatyti, kad Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos pareigūnai surašo administracinių nusižengimų protokolus pagal atitinkamus straipsnius, kurie iki šiol yra

priskirti Valstybinio turizmo departamento kompetencijai, taip pat nustatyti baudų skyrimą ne tik už kelionių organizavimo paslaugų teikimo reikalavimų pažeidimus, bet ir už kelionių pardavimo agentams bei turizmo paslaugų rinkinio pardavėjams nustatytų reikalavimų pažeidimus;

- Turizmo įstatymo lygmeniu nustatyti prievolių įvykdymo užtikrinimo sumos naudojimo eiliškumą (pirmiausia turisto grąžinimo į pradinę jo išvykimo vietą nuostoliams padengti), terminus, kurių laikantis mokamos prievolių įvykdymo užtikrinimo išmokos ir atvejus, kuomet draudimo įmonės ar finansų įstaigos turi teisę nemokėti prievolių įvykdymo užtikrinimo išmokos (pagrindė, kai turėtus nuostolius atlygina kelionių organizatorius), taip pat Turizmo įstatyme atriboti būsimos Ekonomikos ir inovacijų ministerijos ir Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos, kaip Vyriausybės įgalios institucijos, funkcijas;
- Ekonominių ir kitų tarptautinių sankcijų įgyvendinimo įstatyme siūloma išbraukti Valstybinį turizmo departamentą iš atsakingųjų, už politinių (oficialių vizitų, diplomatinių santykių apribojimai) ir visuomeninių (kultūrinių, mokslo, švietimo, sporto ir kitokių visuomeninių ryšių su subjektais, dėl kurių įgyvendinamos tarptautinės sankcijos, apribojimai) sankcijų įgyvendinimo priežiūrą, institucijų sąrašo, nekeičiant Valstybine vartotojų teisių apsaugos tarnyba, nes šios Tarnybos funkcijos ir įgaliojimai, vadovaujantis Vartotojų teisių apsaugos įstatymu, nėra susiję su apribojimų ir poveikio priemonių, nurodytų Ekonominių ir kitų tarptautinių sankcijų įgyvendinimo įstatyme, įgyvendinimu. Už ekonominių sankcijų įgyvendinimo priežiūrą atsakingųjų institucijų sąrašė keičiamas Ūkio ministerijos pavadinimas į Ekonomikos ir inovacijų ministeriją;
- Konsulinio statuto pakeitimo įstatyme siūloma pripažinti netekusia galios nuostatą, kad Valstybinis turizmo departamentas nuolat informuoja Užsienio reikalų ministeriją apie krizės zonoje esančius Lietuvos Respublikos piliečius ir padėti krizės zonoje, nes Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba neturi realių galimybių disponuoti informacija apie Lietuvos Respublikos piliečius, esančius krizės zonose, ir juo labiau apie padėti krizės zonose. Be to, lydimajame medžiagoje konstatuojama, kad informacija apie padėti krizės zonoje nedisponavo nei Valstybinis turizmo departamentas, nei ją turės Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba;
- Mėgėjų žvejybos įstatyme nustatyti, kad į mėgėjų žvejybos klausimais sudaromą visuomeniniais pagrindais veikiančią Mėgėjų žvejybos tarybą vietoj Valstybinio turizmo departamento būtų įtrauktas Ekonomikos ir inovacijų ministerijos atstovas.

Derinimas:

- į gautas Teisingumo, Užsienio reikalų, Žemės ūkio ministerijų, Europos teisės departamento, Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos išvadas atsižvelgta;
- Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė 2018 m. gruodžio 7 d. išvadoje Nr. NV-3312 atkreipia dėmesį, kad Konsulinio statuto įstatymo projektu atsisakius nuostatos, *kad stichinės nelaimės, katastrofos, teroro akto, masinių riaušių, karo ar ginkluoto konflikto atveju arba tokiai padėčiai gresiant Valstybinis turizmo departamentas nuolat informuoja Užsienio reikalų ministeriją apie krizės zonoje esančius Lietuvos Respublikos piliečius ir padėti krizės zonoje, tokios pareigos visai neliktų.* Todėl, mano, kad Įstatymų projektą aiškinamajame rašte būtų tikslinga pateikti informaciją, ar funkcijos, įtvirtintos Konsulinio statuto įstatymo 14 str. 3 dalyje poreikis lieka neaktualus.

Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos neįgyvendina.

Dalykinio vertimo išvada:

- atsižvelgiant į pastarojo meto įvykius, susijusius su oro vežėjo „Small Planet Airlines“ veikla bei įvertinant tai, kad įtvirtinta kelionių organizatoriaus prievolių įvykdymo užtikrinimo suma pilnai (100 proc.) nepadengia galimų turistų nuostolių kelionių organizatoriaus nemokumo atveju (pagal ekonominius skaičiavimus, nekompensuota turistams dalis kelionių organizatorių nemokumo atveju sudarytų apie 20 proc., nes kelionių organizatorių sudarytos prievolių įvykdymo užtikrinimo sutartys (draudimas arba finansų įstaigos garantija) dengia apie 80 proc. galimų turistų nuostolių), siūlytume grįžti prie anksčiau Seimui teikto pasiūlymo, kuriam Seime buvo nepritarta, Turizmo įstatyme nustatyti papildomą išvykstamojo turizmo kelionių organizatorių prievolių įvykdymo užtikrinimą įmokomis į Kelionių garantijų sąskaitą (Vyriausybės įgaliotos institucijos einamoji sąskaita banke), siekiant suformuoti rezervinį fondą, iš kurio galėtų būti dengiamos kelionių organizatorių prievolės, kurių neapima kelionių organizatorių sudarytos prievolių įvykdymo užtikrinimo sutartys (draudimas arba finansų įstaigos garantija);
- atkreiptinas dėmesys, kad Turizmo įstatymo naujoje redakcijoje, kuri įsigalios nuo 2019 sausio 1 d., nustatyta, kad Vyriausybė parengia Lietuvos turizmo plėtros ilgalaikę strategiją, kurią tvirtina Seimas. Tačiau norime pažymėti, kad Vyriausybė yra nusprendusi inicijuoti 2021–2030 m. Nacionalinės pažangos programos rengimą, kurioje bus nustatyti strateginiai šalies plėtros tikslai ir uždaviniai, atkleidžiantys, kokių pokyčių bus siekiama per artimiausius 10 metų visose viešosios politikos srityse, siekiant užtikrinti ilgalaikę šalies ekonominę ir socialinę pažangą. Programos projektą numatoma parengti iki 2019 m. gegužės 31 d., o ją patvirtinti iki 2019 m. rugsėjo 30 d. Šioje programoje taip pat numatoma apibrėžti, kiek ir kokių plėtros programų reikės parengti, siekiant įgyvendinti 2021–2030 m. Nacionalinės pažangos programoje nustatytus tikslus ir uždavinius. Todėl, žiūrint sistemiškai, siūlytume Įstatyme atsisakyti nuostatos dėl minėtosios strategijos parengimo.

Siūlytume klausimą svarstyti Tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėjas

Saulius Gaigalas

Saulius Gaigalas, tel. 8 706 63 789, el. p. saulius.gaigalas@lr.lt